

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Næringsministeren

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
Karl Johans gt. 22
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2193

16 .12.2016

DNBs rolle i etableringen av selskaper på Seychellene

Jeg viser til brev fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité datert 6. desember 2016 om ovennevnte sak. Jeg viser også til brevene fra komiteen om samme sak fra hhv. 8. november, 25. oktober, 11. oktober, 22. september og 12. april i år. Komiteen stiller nye spørsmål og ber om mine kommentarer vedrørende enkelte forhold.

Komiteen skriver innledningsvis at den basert på næringsministerens uttalelser til en avis går ut fra at hun "*mener at DNB aldri skulle ha hjulpet sine kunder inn i skatteparadis, men at hun er tilfreds med DNB-styrets håndtering av saken og har tillitt til styret*". Jeg viser her til mine tidligere brev til komiteen om saken, særlig de fra 19. oktober og 30. september i år. I disse ga jeg blant annet uttrykk for at jeg er overrasket over forhold som er avdekket i DNB, for at det er alvorlig og for at styret har det overordnede ansvaret. Jeg ga også uttrykk for at jeg i likhet med styret mener at de avdekkete forholdene foranlediger tiltak og jeg viste til slike som styret har redegjort for. Jeg har fortsatt tillit til at styret vil ta lærdom av saken og implementere og sørge for operasjonalisering av nødvendige tiltak som skissert i styrets svar.

Når det gjelder komiteens spørsmål om "*... statsråden mener at det som hovedregel er tilstrekkelig at selskaper agerer i etterkant av brudd på interne retningslinjer*" viser jeg som i tidligere brev til komiteen til prinsipp 7 i statens prinsipper for god eierstyring, som er gjengitt i eierskapsmeldingen, Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap, der det blant annet fremgår at "*styret skal fastsette hvilken risikoprofil selskapet skal ha og påse at selskapet har god intern kontroll, tilstrekkelige systemer og ressurser for å sikre at lovbestemmelser etterleves og hensiktsmessige systemer for risikostyring*". Selv om det alltid

er bedre å unngå feil og brudd på retningslinjer enn å agere i ettertid, kan det, slik jeg viste til i mitt brev fra 19. oktober, likevel dessverre forekomme. Det fremgår av det samme prinsippet at *"Formålet med risikostyring og intern kontroll er ikke å eliminere risiko, men å håndtere risiko knyttet til virksomhetsutøvelse på en forsvarlig måte"*.

Komiteen skriver i neste avsnitt at den *"forstår det også dithen at statsråden har tillitt til at advokatselskapet Hjort har gjort en uavhengig og grundig vurdering av alle sakens aspekter."* Jeg har i tidligere brev til komiteen gitt uttrykk for at styret etter det jeg kan se har gått så langt de mener det er mulig i å svare på mine spørsmål, og at det neppe er grunnlag for å hevde at styret ikke har gjennomført en ekstern gjennomgang av rimelig omfang. Jeg har også vist til at Hjort skal ha fått tilgang til alle dokumenter som kan kaste lys over saken og jeg har gitt uttrykk for at jeg legger til grunn at DNB-styrets redegjørelse sammen med Hjorts rapport dekker de relevante forholdene. Jeg har vist til at jeg legger til grunn at DNB og Hjort på selvstendig grunnlag har vurdert i hvilken detalj det er hensiktsmessig å omtale ulike forhold.

Komiteen ber om å få oversendt advokatfirmaet Hjorts mandat, og skriver at det *"ikke går tydelig frem hvorvidt departementet har mottatt mandatet og vil at statsråden avklarer dette."* Komiteen spør også om andre aksjeeiere besitter mandatet. Jeg viser her til mitt brev til fra 4. november, der jeg redegjør for NFDs befatning med mandatet og blant annet viser til at det er styret som har engasjert Hjort. I det samme brevet fremgår det at departementet mottok to utkast til mandat og at det så vidt jeg forstår fra DNB ble gjort endringer i mandatet også etter dette. Departementet har altså ikke mottatt det endelige mandatet og jeg er ikke kjent med om andre aksjeeiere har gjort det. Når det gjelder hvorvidt departementet bør etterspørre mandatet fra DNB, viser jeg til de vurderingene jeg gir uttrykk for i mitt brev fra 24. november om problemstillinger av prinsipiell og rettslig karakter som det reiser. Jeg gir for øvrig i det brevet uttrykk for at jeg går ut fra at Hjorts omtale av mandatet i punkt 1 i advokatfirmaets rapport gir en rimelig redegjørelse for mandatet.

Komiteen skriver *"På spørsmål fra komiteen om revisjonsrapporten, avviser departementet at den er relevant for undersøkelsen fordi den ble utført i 2004, mens tjenestetilbudet ble etablert i 2006."* og *"Revisjonsrapporten fra 2004 kan etter komiteens mening være relevant dersom den omtaler de årsaksforhold Hjort drøfter, nemlig at konsernretningslinjene ikke var etablert i Luxembourg etter fusjonen i desember 2003."* Jeg har i mitt brev fra 24. november vist til at departementet ikke besitter det aktuelle dokumentet og til at jeg legger til grunn at DNB og Hjort på selvstendig grunnlag har vurdert i hvilken detalj det er hensiktsmessig å omtale ulike dokumenter og forhold, også dette. For sakens opplysning viste jeg til at tjenestetilbudet ble opprettet i 2006, mens den aktuelle revisjonsrapporten er fra 2004.

Komiteen skriver også at *"rapporten [kan] være høyst aktuell dersom konsernrevisjonen [...] på det tidspunktet avdekket at retningslinjene ikke var implementert og anbefalte at dette ble gjort"*. Jeg besitter ikke dette dokumentet, men vil vise til at Hjort har vært kjent med den aktuelle internrevisjonen og til at de i sin rapport (punkt 8.3.1 og 9.1) omtaler spørsmålet om retningslinjene var implementert: Følgende fremgår fra Hjorts punkt 9.1 *"Med tanke på det store antall nye retningslinjer og instruksjoner som det var behov for å implementere i DNB Luxembourg som følge av fusjonen i 2003, kan det også reises spørsmål om det ansvarlige*

forretningsområdet i Norge burde ha engasjert seg mer aktivt for å påse at sentrale retningslinjer og instruksjoner ble implementert i datterbanken på en god og hensiktsmessig måte.", fra punkt 8.3.1: "Ved fusjonen med Gjensidige NOR i 2003 ble det umiddelbart vedtatt oppdaterte konsernretningslinjer for etikk som skulle gjelde for det fusjonerte konsernet. Det er etter undersøkelsen uklart om disse retningslinjene formelt ble implementert i DNB Luxembourg [...]. Disse ble behandlet i styret i DNB Luxembourg i mars 2007 og deretter implementert i selskapet.", fra punkt 8.4: "Fra tiden forut for fusjonen med Gjensidige NOR i 2003 hadde DNB-konsernet vedtatt retningslinjer for etablering av nye produkter. Etter fusjonen ble en oppdatert instruks for nye produkter gitt av konsernsjefen i 2005. Vi har gjennom våre undersøkelser ikke funnet dokumentasjon som viser at noen av disse instruksene formelt ble implementert i DNB Luxembourg." og igjen fra punkt 9.1: "Som nevnt ovenfor, har vi ikke funnet dokumentasjon for at instruksjonen for nye produkter formelt ble implementert i DNB Luxembourg. [...]". Jeg kan ikke se at det er fremkommet vesentlige andre forhold enn de Hjort har vurdert. Jeg legger til grunn at DNB og Hjort på selvstendig grunnlag har vurdert i hvilken detalj det er hensiktsmessig å omtale ulike dokumenter og forhold, også dette. Hjorts konklusjoner fremgår av deres rapport til styret i DNB. Jeg har ikke grunnlag for å trekke andre konklusjoner.

Komiteen gir avslutningsvis uttrykk for at *man* basert blant annet på beskrivelser i daværende DNB NORs årsrapport for 2006 *burde foretatt en vurdering av hvordan alle de ulike aktørene ivaretok sine oppgaver.* Som nevnt ovenfor har jeg i tidligere brev til komiteen gitt uttrykk for at styret etter det jeg kan se har gått så langt de mener det er mulig i å svare på mine spørsmål, og for at det neppe er grunnlag for å hevde at styret ikke har gjennomført en ekstern gjennomgang av rimelig omfang. I mitt brev fra 4. november viste jeg til at det på DNB ASAs generalforsamling 26. april 2016 ble fremmet forslag om gransking, jf. asal. § 5-25 første ledd. Tilnærmet samtlige stemmeberettigede aksjeeiere hadde samme syn som staten, og granskingsforslaget fikk bare tilslutning fra aksjonærer som representerte mindre enn 0,01 prosent av den representerte aksjekapitalen.

Med hilsen

Monica Mæland